

Sjunde roten, tomt 71

Kvarteret Nålmakaren

Nittonde roten 1637–57v

Tionde roten 1657 h–70

Tillsammans med 1/2 72 Sill (el.

Post)gatan 32 och Göthgatan 9

Sillgatans norra sida öster om Östra hamnen

Västra delen av 7.71

Bengt Svensson ankarsmed

1649–61 (flyttade till 7.65)

Olof Smed 1677–81, identisk med Olof Ankarsmed, begr. Gustavi 8.10.1691

Gustavi tomtöreslängd Bengt smed 1 tomt 1670–75, Olof smed 1676–81

M1676 Olof smed 1 tomt.

När det talas om Bengt smeds gård är det svårt att veta, om det är denna eller 7.65. Släktsammanhanget mellan de tidigaste ägarna av tomten torde vara denna: Bengt Svensson ankarsmeds dotter Brita Bengtsdotter gifte sig med *Olof smed*, också kallad *Olof ankarsmed* och fick i detta äktenskap sonen Bengt Olofson smed (se nedan). Efter Olof smeds död gifte Brita om sig med Anders Olofsson ankarsmed, omtalad som ägare 1694–1705.

Beteckningen Olof Ankarsmed används också om *Olof Eriksson smed* men han avled före 1662, efterlämnande änkan *Kerstin Andersdotter*. Det har visat sig svårt att få tag på Olof Ankarsmed den yngres patronymikon (fadersnamn). Han är icke upptagen i stadens borgarlängder, som utom Olof Eriksson upptar *smederna Olof Håkansson Fagg* (3.81), *Olof Carlsson* och *Olof Toresson*, vilka alla tre fick burskap den 18.1.1670. De två sistnämnda var dock svärdfejare, icke ankarsmeder.

Anders Olofsson ankarsmeds gård intecknades för skuld i banken den 3.8.1697. Lånet uppgick till 32 d smt och hus och gård angavs ligga vid Sillgatan mellan Sven i Kåhög i öster och Anders i Lärjes i väster. Sonen Bengt Olsson, som hade arv i gården, godkände. Banken uppbjöd 1.4.1701 Anders Olofssons och hans hustru Brita Bengtsdotters gård: nu angavs grannen i öster vara *Sven Engelbretsson*. Magistraten skrev till banken i Stockholm den 2.3.1706 angående ankarsmeden Anders Olofssons rest och hänvisade till brev 1702. Principaldebitoren hade icke haft något att tillgå till betalningen mer än huset, som hade sålts på auktion. Ankarsmeden hade blivit stadsbåtsman, som dagligen arbetade vid varvet. Cautionisten *Per Biörnsson* var en fattig hantverkare, som saknade fast egendom. Han ägde blott verktyg, som det var betänkligt att taga från en gammal, fattig man. Den andre borgensmannen *Anders Ahlberg* hade begivit sig till främmande land, ingen visste vart, men det sades 1706, att han skulle arbeta på gamla skeppsvarvet i Stockholm. Det bör vara Anders Olofsson ankarsmeds styvson

Bengt Olofsson smed

som inropade gården på auktion, ty han angavs som ägare 1704. Enligt uppgift i ett brev till magistraten 1713 (EIIa:25, 1.7.1713) hade *stadsfiskalen Petter Siöström* kommitterat *överskulden Ahasverus Herenborg* att under Siöströms frånvaro lagligen tilltala ankarsmeden Bengt Olofsson för hans oanständiga förhållande till sina grannar och i synnerhet till sin grannkvinna *bakaren Lars Olssons änka Elsa Andersdotter*.

Rättvisans kvarnar malde tydligt långsamt, ty de nedan relaterade händelserna återfinnas också i kämnärsrättens protokoll 12.3.1710.

- 1) Elsa Andersdotter berättade 1710, att Bengt Olsson förleden Mikaelitid hade slagit med en slägga i väggen mitt för hennes säng och det med en sådan iver, att hon ej annat kunnat tänka än att väggen skulle falla ned.
- 2) Bengt Olofsson hade följande Andersmessa slagit sönder två av hennes fönster, som hon med hans tillåtelse hade låtit insätta emot hans gård.
- 3) Han hade rivit ner hennes tomtmur och använt stenarna till att kasta mot hennes fönster och väggar.
- 4) Han hade hotat henne med kniv.
- 5) Han skulle ha grävt ett hål vid hennes bakugn och där stått och lyssnat på vad hon talade om eller sökt lista ut, vad hon hade för händer.
- 6) Sistnämnda nyårsnatt hade Bengt Olofsson med stenar slagit sönder tre pelare på Elsas bislag. Vid jultiden hade han förrättat sina naturliga behov på ett papper, som han hade satt fast på hennes port på vilket papper han också skrivit: "Ödet skall Du ha till lön för Dina goda välgärningar."
- 7) Den 10 januari hade han kastat med stenar efter henne in genom dörren. En av stenarna hamnade på hennes arm, där den gav henne en stor blånad. Sistlidna lördag den 7 mars kallade han henne hora.

Eftersom han nekade till att ha stört henne begärde hon vittnesmål av *timmermannen Jon Erssons hustru Karin Börgesdotter*, *båtsmannen Jöran Anderssons änka Helga Strängesdotter*, *änkan Brita Larsdotter* samt soldathustrurna *Sara Johansdotter* och *Catharina Andersdotter*.

Karin Börgesdotter bodde mitt emot Elsa Andersdotter och berättade, att hon förleden julhelg klockan tre på morgonen hade hört, att stenar kastades i Elsas vägg. Hon steg upp och fick från fönstret se Bengt Ohlsson, som i bara skjortan lupit ut på gatan. Även stenkastningen på Elsas arm hade hon sett. Sara Johansdotter vittnade om den på Elsas bislag fastklistrade orenligheten. Kvinnorna berättade, att Bengt Olofsson levde helt ensam i sin stuga och aldrig tog sig något arbete före utan gick talade för sig själv långt in på nätterna. Man var rädd för att Bengt frestades av den lede eller att han icke var vid sitt fulla förstånd. Kvinnorna var rädda för att han antingen skulle skada sig själv eller androm eller tända eld på sina grannhus.

Bengt Olofsson sade sig icke kunna utföra något arbete på grund av den stora svaghet han hade fått i sitt huvud, då han föregående år var mycket sjuk. Han hade varit både hos doktorn och fältskären men icke fått hjälp. Han bejakade frågan, om han flitigt läste gudeliga böner och gick i kyrkan. Nattvarden hade han tagit strax efter förleden julhelg. Han fördes för kvinnornas säker-

hets skull i arrest. Han berättade, att han ämnade sälja sitt hus (eventuellt till nye pistolsmedens hustru) och flytta till Hamburg.

Den 10.1.1715 pantsatte

pistolsmeden Johan Herman Asbeck

till Tyska kyrkan gård på Sillgatan mellan Per Timmerman i öster och Lars bakare i väster, som han köpt av Bengt Olofsson för 400 d smt (tomten värderades 1715 180 d smt. lösöret 20). Den 28.5.1717 tillfrågades pistolsmeden Asbeck om han hade några redskap eller andra saker i sitt hus, som tillhörde mästern Bengt Olofsson men var hos honom sekvestrerade. De redskap, som Bengt hade lämnat kvar i hans hus, var så goda, som när Bengt flyttade därifrån, svarade Asbeck. Han hade ofta påmint Bengt om att avhämta dem. Eftersom han själv icke var någon grovsmed hade han ingen nytta av dem och hade icke använt dem.

I gården drev Asbeck krogen "Förgylte Carbin". Enligt upphandlingslängden 1717 nyttjade han själv tobak. Hans hustru hette Margareta Falck. I gården bodde också *smeden Sven Biörkman* och hans *hustru Britta Nilsson*.

Johan Herman Asbecks fortsatta levnadsöden beskrives 9.27 (södra delen, kv. Polismästaren), dit han flyttade efter den första hustruns död (begr. i Christine förs. 22.11.1721) och efter sitt omgifte med Lars Andersson timmermans änka Kerstin Jönsdotter. Men början kan för fullständighetens skull citeras här: När (den slutligen för mord på svärdottern avrättade) Asbeck 1744 ville efterträda avlidne *stadsvaktmästare Petter Bergström* berättade han i sin ansökningshandling, att han "efter hållen sjöoccasion" hade anlänt till Göteborg 1713 och fått burskap 1718 (EIIb:32, 24.7.1744). 1719 begärde han hjälp av magistraten att utkräva ett ansenligt arv efter sin moder, som avlidit i Brandenburg "för längst" (EIIa:31, 5.10.1719; EIIb:20, 17.6.1720). När han fick det önskade respasset för färden till hemlandet måste han till magistraten lämna en specifikation på sin kvarlämnade egendom och sina smedjeredskap, som inventerades av stadens betjänt och skulten och lämnades i förvar hos Asbecks gårdsbo

klädesmakaren Petter Jonsson Dimberg.

Hos honom skulle också Asbeck få bo, när han kommit tillbaka från Tyskland. Gården hade Pehr Jonsson Dimberg köpt för 500 daler och en diskretion den 16.9.1719 och sades i första uppbudet av den 21.9. s.å. vara belägen på Sillgatan mellan båtekarlen Jon Gunnarssons hus å östra och Lars bakares änka å västra. Per Jonsson Dimberg hann få ytterligare ett uppbud, innan Asbeck kom hem från Tyskland. Då förvägrades Asbeck både logemente och att av Dimberg återfå sin blåsbälg utan vilken han inte kunde arbeta. Eftersom Dimberg inte hade betalt den utlovade diskretionen, ville Asbeck ha köpet upphävt. Asbeck uppbjöd den 19.6.1721 en gård på Sillgatan, som han köpt av *löjtnant Jacob Alleby* (7.43). Den gården behöll Asbeck till sin död.

Per Jonsson Dimberg fick fasta på denna gård 7.71ö den 2.12.1719 (areal 70'×24'): Samma år upprättade Per Jonsson Dimberg och hans hustru Margareta Persdotter inbördes testamente.

1730 var Dimbergs hustru änka och bodde i gården tillsammans med *sjötullsbesökarna Anders Andberg* och *Hindrik Wickman*. 1732 hade gården övertagits av

klockaren vid tyska kyrkan Johan Paul Greise.

Denne hade varit handlande (burskapsdatum ej funnet) men hade gjort cession 1731. Hans första hustru var Maria Voogt (döpt 18.3.1682, dotter till *handl. Hans Voogt*, död 1699, och *Catharina Horn*, död 1692).

I sammanhang med flyttningen hit till 7.71ö ingick han sitt andra äktenskap med Margareta Ekhult (född 1673, död 1743, begr. 24.6. s.å.). Klockare Johan Paul Greise själv begravdes (8.5.1743, 67 år gammal), d.v.s. sex veckor tidigare än andra hustrun. Margareta Ekhults föräldrahem låg i kvarteret Klädespressaren på tomten 10.3. I 10.1 bodde en bror till Per Jonsson Dimberg *klädesmakaren Sven Jonsson Dimberg*. Margareta Ekhult var dotter till *klädesmakaren Lars Svensson Hult* och *Catharina Persdotter*. Hon ärvdes till en fjärdedel av brorsonen *skomakaren i Jönköping Aron Ekhult*, till en åttondel av *Daniel Flobergs hustru Christina Ekhult* (se 10.2) och till en åttondel av *överskärare Gottfrid Rossmans*, Falkenberg, *änka Sara Ekhult* (se 10.3, se också Berg II:3–4, s. 438). Makarna efterlämnade hus och tomt på Sillgatan mellan bagaren Anders Dahls hus i väster och handlanden Olof Ahlmarks hus i öster, 350 d smt, samt en bakgård på Kyrkogatan, bebodd av *fältväbeln Wahlborg* – den hade inköpts av Greise på auktion 27.2.1739 för 175 d smt. Bouppteckningen företogs 19.5.1743 efter klockaren. innan hustrun Margareta avled.

1745 hade köpmannen Olof Ahlmarck övertagit även denna gård, under vilka former är okänt. Olof Ahlmarck fick icke burskap förrän 15.9.1741 men kallades märkligt nog handelsman redan när han trots sin ovilja vintern 1731 blev vald till ålderman i strömbåtsgillet efter *avlidne Anders Båthman*. Han tog uppdraget på villkoret, att *mäster Anders Wennerberg* vid förefallande tillfällen skulle biträda honom (EIIb:31, 30.3.1731), som bisittare fick han *mäster Samuel Rancke* och *Anders Wennerberg*.

Till *borgmästaren i Kungsbacka Anders Jönsson* och dennes *hustru Margareta Thorin* pantsatte Olof Ahlmarck den 10.10.1748 för lån av 2 000 d smt sin fasta egendom i Göteborg. I en skrivelse till magistraten klagade Olof Ahlmarck över att Limmareds nya glasbruk hade betagit honom all näring. Limmareds varor, slipat och oslipat glas, ”släpades nu dagligen alla gator omkring”. I ett annat brev till magistraten redogjorde Olof Ahlmarck i mars 1755 för sin situation (EIIb:80). Han hade sedan 1748, då *handelsmannen Niclas Staaf* avled, tillsammans med *handelsmannen Nils Brinck*, varit förmyndare för *handelsmannen Lars Ahlroths* barn. Hela bördan av skötseln av barnens affärer och uppfostran hade Olof Ahlmarck fått draga, eftersom Brinck hade varit förhindrad att befatta sig därmed. Själv hade han, som var gift med Ambjörn Lindquists änka Judith Dorothea Rubbo, tre små barn och *styvsonen Erik Lindquist*. Eriks egendom måste han förvalta efter *förmyndaren Isac Gunnarssons* död, Lars Ahlrots barn ägde fem strömbåtsandelar.

I ett annat brev samma år (EIIb:80) gav Olof Ahlmarck disposition angående vad som skulle ske med hans egendom i händelse av dödsfall. Strömbåtsandelarna i ”Emanuel” och ”Håkan” skulle behållas, *Johan Christian Halck*, hos vilken sonen *Christian Ahlmarck* gick i guldsmedslära, skulle bli förmyndare för denne son. *Gertrud Halck* i Varberg ingav 28.5.1759 förmyndarräkning för den tid sedan 1755 Christian Ahlmarck lärt hos hennes man och henne. Bl.a. hade de anlitat *rektor Hummel* för information (EIIb:95). Förmyndare för de två andra barnen *Ambernus* och *Maria Helena* ville Olof Ahlmarck, att faddrarna *Olof Åhman* och *Wilhelm Chalmers* skulle bli.

Bland konkurshandlingarna den 21.10.1755 och 13.5.1756 efter *avlidne handelsman Olof Ahlmarcks* änka *Madame Judith Dorothea Rubbo* finns en lång auktionsjournal. *Handelsmannen Erik Herndal* var förmyndare för sonen *Ambernus Ahlmarck* men hade också måst taga till sig dottern *Maria Helena Ahlmarck*, eftersom hon saknade förmyndare. Herndal talade om sterbhusets vidlyftighet och begärde hjälp av antingen Chalmers eller Åhman, som fadern hade nämnt i sitt testamente (EIIb:95, 28.5.1759).

1760 ägde tunnbindaren Olof Sjöberg båda gårdarna 7.71, som han den 21.6.1759 hade köpt av köpmannen Nils Florins änka Maria Florin för 4 000 d smt jämte vängåva 450 d smt tillika med en last silltunnor. Vid uppbudet sades det, att den köpta fastigheten låg på Sillgatan mellan avlidne skomakaren Bengt Normans hus på östra och bagaren Anders Dahlgrens å västra sidan, vilket innefattar båda gårdarna.

Enligt Wilhelm Berg skulle tunnbindaremästare Olof Sjöberg ha avlidit den 8.4.1781 (bou 8.4.1781, se Berg II:9–10, 374) men tomtöreslängden 1775 omtalar redan tunnbindare Olof Sjöbergs änka. En av gårdarna – troligen denna västra – hade hon före 1775 avstått till hökaren Elias Bergström, som bodde kvar 1785 men året därefter hade hans plats i tomtöreslängden övertagits av tunnbindare Jacob Andersson Gewalt, vilken i bouppteckningen efter Olof Sjöberg sades vara förlovad med dennes dotter *Maria Christina Sjöberg*, född 1758 (sades vara död 1789). Hos Gewalt omtalas *hökaren Jonas Lundin*.

Östra delen av 7.71

Anna Lucas 1638–39

Anna Lucasdatter, änka 1644

Anders hos Anna Lucas 1644

Vem den Lucas var, vars dotter (eller hustru) Anna var, är icke bekant. Men det är frestande att föreställa sig, att det är fråga om den *Lucas Wastesson*, som följande promotorial handlar om (EIIa:1b, 6.3.1631): ”Promotorial från Kungl. Maj:t för Kungl. sekreteraren Jonas Bureus att förhjälpas till sin skuldfordran av en benämnd Lucas Wastesson, om han finnes eller kommer här i neijden. Denne Lucas Wastesson hade varit Stockholmsborgare. På grund av att Lucas Wastesson ofta hade fordrats av Bureus skulle han aldrig sedan dess varit på någon wiss ort att finna men nu förmenar Bureus, att bemälte Lucas skall för någon tid sedan wara dragen åth Holland med en hoop Godz och med det första förväntas igen antingen till Götheborg eller någon annan ort der omkring.”

Lucas Wastesson uppträder vid Göteborgs rådhusrätt mot *Timon Rolufsson* 16.8 och 29.8.1636 i ett ärende rörande att Lucas Wastesson skulle ha anklagat Timon Rolufsson för att ha handlat oriktigt vid förtullning av varor och därigenom angripit Timons ära. Dessa protokoll är skrivna på tyska och svåröversatta genom sina långa och snåriga meningar.

Den 7.8.1639 omtalas sal Lucas Wastessons arvingar.

Karin Lucas gård uppbjods i juli 1658 av Nils Böcker, som köpt den för 60 rdr. Huseköpspenning 3 d smt.

Nils Andersson Böcker (Jämför här 7.20. Var bodde han?)

1651–55, 1662–63, 1666

Sven Jonsson (antagligen Swart) vände sig vid överrätten den 18.8.1664 mot *Nils Hansson*, som hade beskyllt honom för att bruka falska tunnor: i ärendet vittnade en stor del av stadens tunnbindare. Den 28 i samma månad vägrade *Jöns Böcker* att avlägga ed i saken på grund av svågerskap med Nils Hansson. *Olof Böcker* berättade, att Sven Jonsson för fyra år sedan hade begärt av honom att han skulle göra några tunnor åt honom, som ej var för dryga. ”Hwarpå han säger sig hafwa swarat det giör ingen ährlig karl men inga tunnor af honom bekommit.”

Trots att Jöns Böcker hade vägrat att avlägga sin ed, berättade han, att Sven Jonsson för några år sedan begärt av honom ”ringare tunnor än som the böra” vartill han säger sig ha svarat ”det må fahnen giöra, men inga tunnor bekommit”. *Sven Larsson* och *Sven Jonsson böckrar* berättade, att Sven Jonsson (Swart) aldrig hade begärt tunnort av dem. *Per Böcker* sade på Rättens tillfrågan, ”at Swen Jonsson hafwer begärt af honom, det han icke skulle giöra de bestelte tunnor för stora. Der til han säger sig hafwa swarat: Jag wet wäl, huru iag skal giöra dem”. *Lars Böcker* berättade på tillfrågan ”det Swen Jonsson hade bestält af honom 1 1/2 läst Tunnor men wille intet behålla dem, och sade dem wara för dryga, hwilka han gjort efter rätt mått”. *Nils Andersson Böcker* ”sä- ger sig aldrig hafwa gjort åt Swen Jonsson små tunnor uthan efter rätt måth.

Borgaren *Carl Olofsson* her emot berättar och säger *Nils Andersson Böcker* hafwer sagt til ho- nom, då han wille köpa Tunnor af honom, det dee Tunnor faller honom för små, eftersom *Swen Jonsson* hafwer dem beställt åth sikh. *Nils Böcker* her emot enständigt nekar sig sådanne ord hafwa sagt til *Carl Olofsson*.

Sidst berättar *Torsten böcker* och säger sig aldrig hafwa gjort ähn som rätta Tunnor åth *Swen Jonsson*.”

Göteborgs underrätt den 28.2.1666: ”*Nils Böokers* hustru säger sig 11 d smt kmt till hustru *Anna Swens* i diupet hafwa betalt, och hon likwäl (den pantade) silfskeden för intet borta hafwer, det hon med sin Eed tillbiuder. När hon enteligen der till kommer, att hon Eder stafwa skall blifwer hustru *Anna twehugsee*”.

Göteborgs överrätt den 21.6.1666. ”Uppå *Anders Biörnsson Wijnboos* anhållande förordnades *Henrik Johansson* och *Anders Gustafsson* att värdera *Nils Bötters* gård till *Anders Lucassons* Contentering.”

Joen böcker

1666–67

Anno 1671 den 21 augusti. Resolutionsboken: ”Uppå detta dato Öfwertygade tunnebindaren *Jon Swensson Måns* i Öfwerås att hafwa giordt sig förkiöp uppå ett klöf bandstakar, dem han, *Jon*, för tre weckor sedan skulle tingat hafwa, biudandes der till med mehr än han. Hwilket han *Måns* icke kunde neeka. Der till med klagade hele Bödker gillet öfwer bemälte *Måns* och hans gårdsbor och grannar, att de tunnor giöra och sälja till dheras Bökernes förfång och skada.”

Hemming Nilsson Böcker 1670–71

Han köpte 1671 9.51 (kv. Klädespressaren) av *Christian Plüss*.

Hans (Nijss) handskmakare

1666–67, änkan 68

Två bröder handskmakarna *Hans* och *Robert Nijss* var verksamma i Göteborg under senare hälften av 1600-talet. 1669 gav *Robert Nijss Daniel Krokatt* i uppdrag att försälja brödernas fäderne- gård i staden *Farfer* i Skottland (se bl.a. 9.39).

Olof Biörnsson båtsman

1670–75

Gustavi tomtöreslängd 1 tomt (ej bebyggd)–75

I februari 1667 lagbjöds en gård på Sillgatan, som Olof Biörnsson hade köpt för 90 rdr av Nils bötker. Vid andra lagbjudningen den 25 februari talar uppbudet om ”en siöman Olof Biörnsson wid namn”. (Det kan vara densamme, som omtalas 7.21 1663–67.)

Sven Larsson i Kåhög

1676–81

M1676 Sven i Kåhög kofferdibåtsman, 1 tomt

Gustavi tomtöreslängd 1676–81

Den 25.10 1680 fick Sven Larsson i Kåhög sitt tredje uppbud på den gård han köpt av båtsmannen Olof Biörnsson.

I maj månad 1679 inflyter en lång beskrivning i kämnärsrättens protokoll av ett slagsmål, då Sven Larsson i Kåhög blev misshandlad. *Anders Hermansson guldsmed* caverade den 6 maj för sin gesäll *Petter Svensson*, som var bland dem som hade förövat slagsmålet på Sven. Enligt Petter Svensson var *Lars Pedersson* upphov till hela tumultet. Sedan *Brynte spelman* avlagt eden berättade han mycket trögt, att han var kommen uti ett bröllop, varest han hade spelat och då han kom ut på gatan stod Sven Larsson och Lars Pedersson före honom och frågade, om han inte ville gå med dem och dricka ett stop öl. Därefter gick de till *Lars (då eg. Nils) Muus änkas* hus (3.67), där Petter Svensson och *Johan Andersson bokbindaregesäll* redan satt och spelade kort. Lars Pedersson gick av och an på golvet och han Brynte ”strok någre stryk på fiolen men som dhe som föresutto bådo honom där med innehålla efter där war en sjuk hustru i huset, tå hölt han där med upp. Mer wille han inte berätta. Äntl. sade han, att den ene kallade den andre en skålm men wille icke säga hwem.”

Den 15.5.1679: *Hustru Gunilla Svendsdotter* (änka efter Nils Muus) lade fram sitt vittnesmål skriftligen. Då det föreföll suspekt, tillfrågades hon, vem som hade koncipierat den och svarade *Olof strandridare*. Gunilla svarade mycket ”tweaktigt” på frågan, om hon ville gå ed på skriften, sade sedan att hon inte förstod skriften utan att den borde kasseras. Hon berättade sedan efter ed: Om morgonen mellan klockan 5 och 6 kom Sven i Kåhög och de som var i hans följe och klappade på hennes port. Då gick hon ut och frågade, vem det var. De svarade: en liten dräng. Hon frågade, vad de ville ha. Det svarades av en av dem: öl och brännvin. ”Då svarade hon: öl har jag litet men intet brännevin, vill I ha brännevin. så få i det här intill hos min granne Christopher här med hon gick strax in, och som hon var inkommen, klappade det åter hårt på porten, då hon gick ut igen och frågade hwem der war tå swarade enthera, thet är Lars snickare, tå tänkte hon, thet war hennes swåger, och släpte up Porten, tå thet icke war hennes swåger Lars uthan Swen i Kåhög med sitt föllie. Tå hon sade till them: Hwij sade i osant för mig, att thet war min swåger Lars snickare, hade iagh wetat thet intet waret han, skolet iagh intet låtet up Porten, Då sade en af them: Kära Mor, låt oss få ett stop öhl, wij äre törstige, iagh sku ingen giöra emot, dher till swarade Per Swensson och Johan Andersson samt den GuardieBussen, som medh them war. Moor lät them få ett stop öhl, wij ähre goda wänner, och när hon hade tappat dhet öhlstopet för them fattades ock ett stop för them som tillförene innesutto, och när hon gick efter det stopet, begynte dhe som med Swen i Kåhög woro att spela fiol, tå hon sade, Gud nåde mig, här är intet spelehuus, iagh har en blind moder liggande här, tå swarade Petter Swensson och bad them hålla upp med fiolen, der till swarade Swen i Kåhög, om i ären wärd i huset må i förswara dhet, dock om dhet är Eder emot, så sku wij intet spela, hwarpå fiolen tystnade något litet, tå stod Maccabei dräng upp och slog med sin hand i vädret för Petter och sade. spela upp, iagh är rätt så god som någon annan. Dher till

swarade Petter sakta. Junker, Maccabei dräng swarade: Är iagh Junker, så äre i Hundsvotter nogh karl, då sprungo alla tre, nämligen Petter, Johan och Guardiebussen opp, och rusade ihop med Swen, sägandes Guardiebussen, Iagh tiänar Cronan för en karl och inte för en hundsvott, hwarpå de två, som woro i följe med Swen luppö på dörren och lämnade Swen ensam i sticket, och de tre rusade op honom och hade honom emellan sig och stupo wid golfwet och Guardiebussen hade tå uth wärian, men om han högg honom kunde hon för häpenhetens skull icke märkia, Då lopp Swen på dörren och i thetsamma högg Guardiebussen honom och som han therpå wille beswimma, lopp Petter efter barberaren. Mer kunde hon sig icke påminna.”

Den 23.5.1679: Sven Larsson i Kåhög hade fått 7 fullsår, varför Petter Svensson och Johan Andersson fick böta 40 mark silvermynt vardera för fullsåren plus barberarelön 21 d smt. Dessutom skulle Sven Larsson i skadestånd för såren och tidspillan ha 30 d smt. Skrivarepengar och andra rättegångskostnader uppgick till 2 d 20 öre.

Vid Sävedalens häradsting i oktober 1694 uppträdde änkorna efter borgarna i Göteborg Måns och Sven Larsson Kåhög *Anna Olufsdotter Kåhög*, (se 10.5–8, kv. Klädesmakaren) resp. Barbro Andersdotter (Ankar) på sina omyndiga barns vägnar mot sina avlidna mäns broder *bonden Börge Larsson i Kåhög*. En annan levande broder var *Anders Larsson Kåhög*.

Den 3.4.1695 bestämdes, att arvskifte mellan Sven Larsson Kåhög's efterlämnade barn Anna (Annika) Svendsdotter och *Anders Svensson Kåhög* och deras styvfader Anders Michelsson skulle förrättas av *Måns Esbjörnsson*, *Bengt murmästare* och *Oluf Ahleroth*. Till nya värderingsmän för huset på Sillgatan utsågs den 11 i samma månad *Olof Jonsson Flyback*, *Jöns Pedersson* och *Lars Olufsson Böcker*. Annika Svendsdotter var gift med

timmermannen Sven Engelbrectsson,

som den 1.3.1697 första gången lät uppbjuda hälften i sina svärföräldrars Sven Larsson Kåhög's och hustru Barbro Andersdotter Ankars hus och gård, vilken hälft han hade köpt för 247½ d smt av den omyndige svågern Anders Svenssons förmyndare. 1720 (mag. prot. s 106) berättades det, att Anna Svendsdotter Kåhög hade haft en fordran efter sin broder Anders Svensson Kåhög hos sal *borgmästare Håkan Ekman*, som hade varit sterbhuskurator tillsammans med *Laurent Böker*. Pengarna hade Håkan Ekman mot ränta placerat hos (Anna Olufdotter Kåhög's måg) *borgaren Bryngel Andersson*. *Skeppare Abraham Pettersson* var måg till Sven Engelbrectsson vars hustru Annika Svendsdotter avled (inventarium i mag. 22.12.1722) före sin moster *skomakareåldermannen Ernst Lomans hustru*. Närmare arvtagare fanns, varför rätten den 7.7.1722 avvisade Abraham Petterssons anspråk på arv efter mostern.

Sven Engelbrectsson och hans hustru sålde för 520 d smt gården mellan Bengt Olofsson ankar-smed i väster och Anders Ring i öster. till

stadstimmerman Per Gunnarsson,

som erhöll uppbud 27.3.1705 och fasta 6.7.1705 (Ba:16). Timmermannen Per Gunnarsson måste 1715 överlämna sin fasta och lösa egendom till änkan Britta Larsdotter. Samma år skattades tomt till 120, huset till 400 d smt och lösöret till 100 d smt.

Den 10.11.1715 ägde arvdelning rum mellan Per Gunnarsson's änka Ingrid Larsdotter och mannens arvingar – hans syskon *båtekarlen Jon Gunnarsson*, *Erik Gunnarsson*, *Kerstin Gunnarsdotter* och *Maret Gunnarsdotter*. Dessa (som alla antog namnet Ahlgren) beslöt att lämna änkan Ingrid Larsdotter all egendom oskingrad mot att de fick 50 d smt var efter hand.

1717 var Per Gunnarssons änka död enligt vad upphandlingslängden anger. I gården bodde *skomakaren Lars Eekman* och hans hustru *Kerstin /Gunnarsdotter [Ahlgren]* (se 4.11, kv Perukmakaren). Men 1719 hade gården övertagits av

Jon Gunnarsson (Ahlgren), gemenligen kallad Jon i Garn.

vars två hus på Sillgatan värderades 1723, 1730 års tomtöreslängd anger som ägare Jon i Garns dotter Brita Ahlgren. Hon gifte sig med Lars Ahlroth, som 18.12.1733 erhöll burskap om handlande och 1738 var ålderman för strömbåtsgillet. Boupppteckningen efter honom 1.5.1740 anger honom som ägare till hus och gård på Sillgatan mellan skomakare Petter Norman i öster och tyske klockaren Gries (Greise) i väster, värt 750 d smt, vidare hälften i ordinarie strömbåten "Bom-båten" utan skrårättighet, värd 500 d smt, 1/4 i strömbåten "Tore Mårtens" eller "Stjärnan" 500 d, 3/16 i "Maria", 1/3 i *kompanibåten* "Jacob", 5/6 i "Makalös" m.m. Nettobehållning 3 034 d smt. Brita Ahlgren efterlevde som änka. Sent omsider den 2.4.1753 lät

handelsmannen Olof Ahlmarck

uppbjuda hus och gård på Sillgatan, som tillhört avlidne åldermannen Lars Ahlroth men som den 21.6.1740 överlåtits på Olof Ahlmarck av avlidne handelsmannen Nicolaus Staaf, som i sin tur några dagar före överlåtelsen eller den 17.6.1740 som högstbjudande hade inropat fastigheten på auktion.

Olof Ahlmarck ägde 1745 också gården väster härom: historik om gårdarna och Ahlmarck har givits där. Det framgår där, att gårdarna efter Ahlmarcks död övertogs av tunnbindaremästare Olof Sjöberg. Den västra gården överläts på hökaren Elias Bergström men denna östra behölls av tunnbindaren Olof Sjöberg och beskrivs i hans boupppteckning 2.8.1782 som "ett litet gammalt hus med hel tomt på Sillgatan – husen till gatan alldeles nedruttna (brukades till verkstad)". På bakgården fanns mycket gamla och bristfälliga hus bestående av två gamla överrum och två dito underrum, 262.24 rdr specie.

I tomtöreslängden 1787 sades Olof Sjöbergs *änka* Ingeborg Friberg vara fattig och utan verkstad. Hon var dotter till *glasmästare Petter Friberg*, död 1756 och *Catharina Grope* och avled i september 1789. Möjligen övertog Gewalt hennes hus, som rimligen bör vara den östra delen av fastigheten medan bagaren Börge Holm 1790 är antecknad för den andra halvan av 7.71 (den västra).

Bagaren Börge Holm uppbjöd hela fastigheten – alltså även Gewalts del – den 16.4.1792,

handskmakare Peter Gustaf Fagerström den 24.4.1797 (uppbud av 7.70–71).

Senare uppbud av 7.71

logarvare (densamme som handskmakaren?) Peter Gustaf Fagerström	22.7.1816
handelsbokhållare Johan Schultz	3.2.1840
handl.C.M.Schultz	16.12.1850